

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/115/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218203076
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4218203076.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanej: W. D., narodená: XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, XXX XX Y., o zaplatenie 2 000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 17. apríla 2XX9 pod č. k. 8Csp/117/2XX8 - 157, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania potvrdzuje.

Žalovaná nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 2 000 eur, dlžné úroky z istiny 377,97 eura, s 5,05% úrokom z omeškania ročne zo sumy 2 000 eur od 1.6.2018 do zaplatenia, bankové poplatky vo výške 39,65 eura. Zároveň v časti o zaplatenie dlžných úrokov z istiny vo výške 1 625,05 eura a zmluvného úroku vo výške 25,12% ročne zo sumy 2 000 eur od 1.6.2018 do zaplatenia žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok voči žalovanej na náhradu trov konania vo výške 19,61%.

1.1. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52 a nasl., § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 497, § 499, § 502 Obchodného zákonníka, § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP)

1.2. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná len sčasti a tejto nie je možné v plnom rozsahu vyhovieť. Zo skutkového tvrdenia žalobcu nepopretého žalovanou mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli dňa 10.09.2014 úverovú zmluvu. Nakoľko žalovaná si svoje povinnosti vyplývajúce z uzavretej úverovej zmluvy neplnila, úver riadne a včas nesplácala, právny predchodca žalobcu ku dňu 21.09.2015 predčasne zosplatnil úver a žalovanú vyzval na úhradu sumy zosplatneného úveru.

1.3. Uvedol, že vzhľadom na žalobcom predloženého výpisu čerpania, vyjadrenia strán, splátok a úhrad žalobcovi aj s poukazom na § 566 ods. 2 OZ priznal žalobcovi dlžnú istinu vo výške 2000 eur, ďalej priznal zmluvný úrok do vyhlásenia splatnosti úveru 377,97 eur a úrok z omeškania. Priznal žalobcovi aj úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka. Považoval za dôvodnú žalobu iba v časti istiny 2 000 eur, v časti uplatneného úroku 377,97 eur a vo zvyšku žalobu zamietol (do vyhlásenia splatnosti nad rámec tejto sumy žalobu zamietol (2003,02 - 377,97). Priznal ďalej v časti uplatneného

úroku z omeškania vo výške 5,05% zo sumy 2000 eur odo dňa 01.06.2018 do zaplatenia, keď žalobca si úrok z omeškania uplatnil v súlade s ustanovením § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

1.4. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 25,12 % ročne, v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú vzhľadom na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky. Vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. S poukazom na uvedené preto dospel k záveru, že je potrebné žalobu zamietnuť v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru (t.j. od 16.05.2015) do zaplatenia.

1.5. Uvedol, že žiadosti žalovanej o povolenie mesačných splátok nevyhovet, pretože svoju finančnú situáciu, na ktorú sa odvolávala žiadnym spôsobom nepreukázala. Aj v čase uzavretia zmluvy bola invalidnou dôchodkyňou. Nemal možnosť preskúmať ďalšie skutočnosti, ktoré by odôvodňovali žiadosť žalovanej o splátky.

1.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V predmetnej veci mal žalobca úspech v 59,80 % (priznané bolo 2000+377,97+39,65) a žalovaná v 40,19%, preto celkom bol žalobca úspešný v 19,61%.

2. Žalobca podal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote. Namietal, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a) CSP), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

2.1. Rozhodnutie považoval za nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akých skutočností súd vychádzal, keď uzavrel záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. V prípade zmluvného úveru zastal názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. S poskytnutým úverom bol teda späť aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaná si bola tohto nároku vedomá a svojim podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazala uhrádzať. Tvrdil, že zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Uvedol, že úroky z úveru sú odplatou za poskytnutie peňažných prostriedkov, na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovanej, v zmysle ktorého je povinná naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Namietal tvrdenie súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovanej. Citoval rozhodnutia krajských súdov a rovnako aj na odlišné stanovisko sudcu a zároveň aj podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, JUDr. C. P..

2.2. V závere žiadal odvolací súd, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne aby rozhodnutie zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu a žalovanú zaviazal na náhradu trov konania.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. V priebehu konania doručil žalobca súdu prvej inštancie návrh na zmenu strany sporu. Súd prvej inštancie rozhodol uznesením č.k. 8Csp/117/2018 - 133 zo dňa 07.02.2019, a pripustil zmenu subjektov na strane žalobcu a do konania vstúpil BENCONT COLLECTION, a.s.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že Poštová banka, a.s. (veriteľ) a žalovaná (dlžník) uzavreli dňa 10.09.2014 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 2 000 eur. Tento úver sa žalovaná zaviazala splácať v 96 mesačných splátkach po 49 eur. Úroková sadzba bola v zmluve dojednaná vo výške 25,12 % ročne, pričom RPMN bola v zmluve ustálená vo výške 28,21 % pri priemernej RPMN vo výške 16,81 %. Celková výška nákladov spotrebiteľa bola 4 703,20 eur. Dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 25.09.2022. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky účinné od 28.06.2014. Žalovaná zmluvné povinnosti vyplývajúce jej z úverovej zmluvy riadne neplnila, preto žalobca využil svoje právo v zmysle zmluvy o úvere o obchodných podmienok a ku dňu 21.09.2015 vyhlásil svoju pohľadávku titulom úveru za splatnú (list žalobcu zo dňa 21.09.2015). Žalobca svoju pohľadávku ku dňu predčasného zosplatnenia úveru vyčíslil na sumu vo výške 2 417,62 eur, ktorá pozostávala z dlžnej istiny vo výške 2000 eur, úroku vo výške 377,97 eur, poplatkov za upomienky vo výške 39,65 eur. Lehotu na zaplatenie dlžnej sumy žalobca určil na 10 dní od doručenia výzvy. Výzvu žalovaná prevzala dňa 24.09.2015. Žalovaná dlžnú sumu titulom predčasne zosplatneného úveru neuhradila, keď z predloženého výpisu z úverového účtu mal súd nepreukázané realizované transakcie na tomto účte. Konanie sa začalo na návrhom žalobcu, ktorým sa domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým súd určí žalovanej povinnosť zaplatiť sumu istiny vo výške 2000 eur, úroky vo výške 2003,02 eur, zmluvný úrok 25,12 % ročne zo sumy 2000 eur od 1.6.2018 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 2000 eur od 1.6.2018 do zaplatenia a náhradu trov konania. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel len čiastočne. Žalobu zamietol v časti o zaplatenie dlžných úrokov z istiny vo výške 1 625,05 eura a zmluvného úroku vo výške 25,12% ročne zo sumy 2 000 eur od 1.6.2018 do zaplatenia. Uvedená zamietajúca časť rozsudku súdu prvej inštancie bola predmetom skúmania odvolacieho súdu.

8. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

9. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

10. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že rozsudok v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Súd prvej inštancie správne zamietol žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru (t.j. od 16.05.2015) do zaplatenia. V tejto súvislosti správne uviedol, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník (žalovaná) v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením a preto na správnosť dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

11. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že je nepochybné, že vyššie uvedená úverová zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľkou,

keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, a preto zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu.

12. Odvolací súd sa rovnako stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Rovnako je logický aj záver súdu o tom, že v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jedno v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné objasniť inštitút predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim.

13. Predčasnosť zosplatnenia úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Úrok z úveru predstavuje kapitalizovanú odplatu za celé obdobie postupného splácania úveru v splátkach. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Zosplatnením úveru na jednej strane nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, na druhej strane už spotrebiteľ nemá právny titul držať peňažné prostriedky poskytnuté veriteľom, v svojej dispozícii, preto niet dôvodu na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by spotrebiteľ mal právo držby finančných prostriedkov. V opačnom prípade by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Za tejto situácie by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky ako keby k zmene záväzku nedošlo. Spotrebiteľ by tak nemal žiadne garantované práva, ktoré by mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by došlo k hrubej nadvláde veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potencionalnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a používať právnu ochranu. Keďže v danej veci niet pochyb o tom, že medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, po poskytnutí náležitej ochrany žalovanej, ako spotrebiteľovi, odvolací súd vyslovuje záväzný právny názor, že po zosplatnení úveru žalobcovi neprináležia úroky dohodnuté za poskytnutý úver a preto rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti potvrdil.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že pretože si žalovaná náhradu neuplatnila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy nevznikli, v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcich procesnú ekonomiu dbajúc na hospodárnosť konania, jej náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2018, sp.zn. 7Cdo/14/2018).

Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).